

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : 69602026-610-555498 28
Konu : Soru Önergesi (7/29766)

03.07.2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 03.06.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.656428 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, Van Milletvekili Sayın Murat SARISAÇ tarafından verilen 7/29766 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Ruhsar PEKCAN
Bakan

EK : Soru önergesi cevabı (3 sayfa)

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Van Milletvekili Sayın Murat SARISAC' a ait 7/29766 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla, önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir:

1-7) Tarımsal piyasalar üretim-tüketim dengesi, iç ve dış piyasa fiyatları, yerli üretim, ithal maliyetleri, döviz kuru ve diğer makroekonomik değişkenler esasında Bakanlığımızca yakinen takip edilmekte olup yerli üretimin korunması ve teşvikini teminen Tarım ve Orman Bakanlığının görüş, öneri ve talepleri dikkate alınarak anılan Bakanlık ile koordineli olarak tarım ürünlerinin ithalatında uygulanan politikalar tespit edilmektedir.

İthalat Rejim Kararı uyarınca karpuz ithalatında uluslararası taahhütlerimizin en üst seviyesi olan % 86,4 oranında gümrük vergisi uygulanmaktadır.

Diğer taraftan, 20.10.2014 tarih ve 2014/6916 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile onaylanan “Türkiye Cumhuriyeti ile İran İslam Cumhuriyeti Arasındaki Tercihli Ticaret Anlaşması” uyarınca İran İslam Cumhuriyeti menşeli 0807 gümrük tarife pozisyonlarında yer alan karpuz ithalatında 15 Aralık-15 Nisan döneminde kullanılmak üzere 4.500 ton indirimli gümrük vergili tarife kontenjanı bulunmaktadır.

Bu kapsamda, söz konusu tarife kontenjanı miktarının üzerinde yüksek düzeyde gerçekleşen ithalat baskısının azaltılması ve hasat dönemi öncesinde yerli üretimin korunması ve teşvikini teminen aynı zamanda düşük birim fiyatlı ithalatın önüne geçilmesi amacıyla, 15.05.2020 tarih ve 31128 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan İthalatta Gözetim Uygulamalarına İlişkin Tebliğ (No: 2020/8) çerçevesinde gümrük kıymeti 300 ABD Doları/ton olarak belirlenmiştir.

Bunun yanında, ülkemizde sınır ticaretine ilişkin uygulamalar 18/03/2016 tarihli ve 29657 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe giren 25/01/2016 tarihli ve 2016/8478 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki “Sınır Ticaretinin Düzenlenmesine İlişkin Karar” ile mezkûr Karara dayanılarak hazırlanan 13/12/2016 tarihli ve 29917 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan “Sınır Ticaretinin Uygulanmasına İlişkin 2016/11 sayılı Tebliğ” kapsamında yürütülmektedir.

Geçmiş dönemde ortaya çıkan ihtiyaçlar, ilgili diğer mevzuatta meydana gelen değişiklikler, ilgili Bakanlıklar ve Valiliklerin görüş ve önerileri ile bölgedeki işadamları ve sivil toplum kuruluşlarının talepleri dikkate alınarak hazırlanan mezkur karar ile;

-Sınır ticareti uygulamalarından daha fazla esnaf ve tacirin yararlanabilmesi için karar kapsamındaki illerde en az iki yıldır yerleşik olma şartı bir yıla düşürülmüştür.

-Sınır Ticareti Belgesinin geçerlilik süresi bir yıldan üç yıla, İthalat Uygunluk Belgesinin süresi ise 45 günden 90 güne çıkarılmıştır.

-Bölge ticaretinin canlandırılmasını teminen, sınır ticareti kapsamında yapılacak ithalata esas teşkil edecek olan İthalat Değer Limitleri, eski düzenlemede belirtilen miktarların %50'si oranında arttırılmak suretiyle, her bir komşu ülke bazında en fazla 150 milyon ABD Dolarına kadar olmak üzere yeniden belirlenmiştir.

-İthalat Uygunluk Belgesi sahibi esnaf ve tacirin, belgede belirtilen tahsisatı aşmamak kaydıyla, bir ay içinde komşu ülkeden ithal edebileceği en fazla 50.000 ABD Doları karşılığı

Türk Lirası'na kadar olan eşya değeri, 75.000 ABD Doları karşılığı Türk Lirasına kadar olmak üzere yükseltilmiştir.

-Ayrıca, bürokratik işlemlerin azaltılması ve sınır ticaretinden yararlanabilme imkânlarının genişletilmesi sağlanmıştır.

Öte yandan, Bakanlığımızca işbirliği kuruluşlarının talepleri üzerine tüm illerimize yönelik olarak iş çevrelerinin söz konusu ihracat destek programları, ihracat mevzuatı, hedef pazar bilgisi, iş dünyası için ticari bilgiye erişim, pazara giriş engelleri ve çözüm yolları vb. konularda bilgilendirilmesi amacıyla Dış Ticaret Bilgilendirme Seminerleri düzenlenmektedir.

Bu çerçevede, 2016-2019 yılları arasında Van'da 4 adet Dış Ticaret Bilgilendirme Semineri düzenlenmiş olup Doğu Anadolu İhracatçı Birlikleri (DAİB), Van Ticaret ve Sanayi Odası, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ve Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) işbirliğiyle gerçekleştirilen söz konusu seminerlere toplam 128 kişi katılım sağlamıştır.

Van ilinde gerçekleştirilen dış ticaret seminerleri aşağıdaki tablomuzda dönem olarak yer almaktadır.

Talep Eden Kurum	Yer	Tarihi	Katılımcı Sayısı
TİM, DAİB	Van	16.Nis.15	33
TOBB, Van TSO	Van	07.Nis.17	22
TOBB, TİM, DAİB	Van	26.Eyl.17	22
TOBB, TİM, DAİB, Van TSO	Van	15.Eki.19	51

Bunun yanında Van ilinde faaliyet gösteren ticari işletmeler tarafından Bakanlığımızın uhdesinde bulunan; Tarım Ürünlerinde İhracat İadesi, Fuar Desteği, Pazar Araştırması ve Pazara Giriş hususlarında devlet desteklerinden istifade edilmiştir.

Öte yandan, İran'a açılan Kapıköy Hudut Kapısı 22.05.2010 tarih ve 2010/411 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile daimi kara hudut kapısı olarak ilan edilmiş ve 16.04.2011 tarihinde demiryolunun yanı sıra kara hudut kapısı olarak da yolcu işlemlerine açılmıştır. Öncelikle Van ilimizin akabinde ise gerek bölge halkının gerek ticaret erbabının daha etkin ticaret yapabilmesi amacıyla Kapıköy Kara Hudut Kapısı modernizasyon projesi tamamlanarak 15.02.2019 tarihinde yeni gümrük sahasında hizmet vermeye başlanmıştır. Tek Durakta Kontrol projesine uygun 70 dönümlük bir alanda hizmet veren yeni sahada, 3 giriş ve 3 çıkış olmak üzere toplam 6 adet peron bulunmaktadır.

Aynı zamanda, Kapıköy Kara Hudut Kapısı'nın karşısında yer alan İran sınırlarındaki Razi Kara Hudut Kapısı'nı Khoy şehrine bağlayan 65 km' lik büyük araç geçişine müsait olmayan yolun İran tarafınca modernize edilmesi ve büyük araç geçişlerine imkan tanınması ve böylece başta Van ilimizin ardından tüm bölgenin ekonomik olarak gelirini arttırabilmesi amacıyla Bakanlığımızca İran tarafı ile çok sayıda toplantı organize edilmiş, düzenli görüşmeler sağlanmış ve projenin önemi vurgulanmıştır.

Bu kapsamda, Bakanlığımız uhdesinde düzenlenen ve İran Gümrük İdaresi ile düzenli olarak her yıl bir ya da iki defa gerçekleştirilen "Gümrük İdareleri Başkanları Toplantıları" nda da konu 2015 yılından itibaren İran Maliye ve Ekonomik İşler Bakan Yardımcısına iletilmiş, son olarak Bakanlık heyetimizin İran Gümrük İdaresi ile gerçekleştirdiği toplantıda konu bir kez daha gündeme getirilmiş ve Razi Kara Hudut Kapısı'nın da İran tarafınca modernize edilmesine ilişkin talebimiz İran tarafınca olumlu karşılanmış olup kapının modernizasyonu halen devam etmektedir.

Ayrıca, Van ve bölge halkının temel geçim imkânlarından biri olan “Sınır Ticaret Merkezi” (STM) nin İran tarafının “bölgesel kota uygulaması” sebebiyle Van ilimiz esnafının yeteri kadar faydalanamamasından dolayı, 02.10.2019 tarihli toplantıda İran tarafının “bölgesel kota” yerine “şehir bazlı kota” uygulamasına geçişi sağlanmıştır. Bu vesileyle, Van ve bölge esnafımızın STM kapsamındaki ticari süreçleri ve kazanç kapılarının açık kalması sağlanmıştır. Aynı zamanda, iki ülke arasındaki farklı mesai günleri nedeniyle STM’lerin haftanın 3 günü kapalı kalması bölge esnafımızın STM’lerden faydalanamamasına neden olduğu İran tarafına iletilmiş ve tatil günlerinde de STM’lerin açık kalması, Türk Gümrük İdaresi tarafından bu şekilde çalışmaya hazır olduğu İran tarafına iletilmiştir.

Bununla birlikte, Bakanlığımızca İran tarafına daha önce iletilen ve İran tarafının da bu talebimizi kabullerinin ardından; Doğu Anadolu Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürü ile İranlı mevkidaşı arasında 3 ayda bir; Kapıköy Gümrük Müdürü ile Razi Gümrük Müdürleri arasında ise her ay düzenli toplantılar yapılarak, yerelde yaşanan sorunların ivedilikle çözülebilmesi ve hızlı karar alınabilmesi, böylece esnaf ve vatandaşlarımızın sorunlarının ivedilikle masaya yatırılıp en hızlı şekilde çözüm elde edilmesi sağlanmaktadır.

Diğer taraftan, esnaf ve sanatkârlarımızın ticari faaliyetlerini yürütürken karşılaştıkları sorunlar Bakanlığımızca da dikkatle takip edilmekte ve ticari faaliyetlerde yaşanan olumsuzluklara ilişkin olarak Bakanlığımız ve sektör bazında ilgili meslek kuruluşları arasındaki görüşme ve değerlendirmeler sürekli devam etmekte olup esnaf ve sanatkârlarımızın bu kapsamda uğramış oldukları zararların telafi edilebilmesi için ulusal ve bölgesel bazda yapılabilecekler üzerine çalışmalar yapılmaktadır. Bununla birlikte, esnaf ve sanatkârlarımızca Bakanlığımıza muhtelif iletişim kanalları vasıtasıyla iletilen talep ve öneriler titizlikle değerlendirilmekte ve içerdikleri hususlar itibariyle diğer kurum ve kuruluşlar ile de paylaşılmaktadır.

Öte yandan, 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu kapsamında istatistiksel bilgilerin saklanması, kullanıcıya sunulması, söz konusu alanlara ilişkin sistemlerin geliştirilmesi ve bu amaçla ulusal ve uluslararası bir bilgi ağı ve bilgi akış sisteminin oluşturulmasını koordine etme görevi Türkiye İstatistik Kurumuna verildiğinden soru önergesine konu dış ticaret verilerine bahsi geçen kurumun internet adresinden ulaşılabilir.